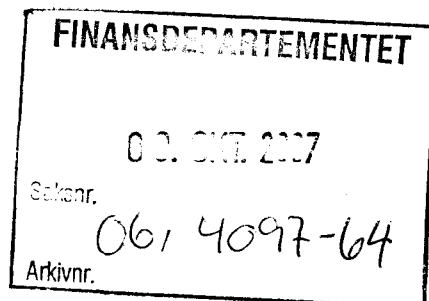

Landsorganisasjonen i Norge

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.

Vår sak

Sted/Dato

07/01668-012 009931/07 SR
622.1

Oslo, 08.10.07

HØRING - NOU 2007:8 EN VURDERING AV SÆRAVGIFTENE

Landsorganisasjonen i Norge har mottatt departementets brev av 26.06.07 angående ovennevnte.

Generelle merknader

Særavgiftene er en viktig del av det norske skattesystemet, som består av direkte skatter (herunder trygdeavgifter), og indirekte skatter som merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og særavgifter. I tillegg finnes det gebyrer som er betaling for bestemte tjenester ytt av det offentlige, og bestemte, øremerkete sektoravgifter som er en del av virkemidlene i det enkelte sektordepartement. I Norge utgjør samlede skatter og avgifter (OECD 2004) 44 pst av BNP, samlede skatter på varer og tjenester 13 pst og "spesifikke avgifter på varer og tjenester" i underkant av 4 pst. Samlede inntekter særavgifter er av utvalget anslått til 88 milliarder kroner.

Utvalget skulle konsentrere seg om særavgiftene og ikke vurdere andre deler av skattesystemet. I tillegg presiserte regjeringen i mandatet at forslagene skulle presenteres innenfor en provenynøytral ramme. Siden nivået på særavgiftene er relativt høyt i Norge, er dette et krevende mandat å etterleve.

Utvalget deler inn særavgiftene i tre grupper; miljørelaterte avgifter, bruksuavhengige bil- og båtavgifter og helse og sosialrelaterte avgifter. Inndelingen er ikke triviell, og avgiftene kan være både fiskalt begrunnede (ha til formål å skaffe staten inntekter) og være begrunnet ut fra hensyn til helse og miljø. Disse hensyn kan kombineres, men det er samtidig slik at det er et bytteforhold mellom effektivitet med hensyn på miljø og hensyn til inntekter. De mest effektive miljøavgiftene fjerner skattegrunnlaget, og underminerer dermed statens inntekter. Avgifter som har til hovedformål å påvirke inntektsfordelingen er etter hvert forsvunnet fra det norske skattesystemet. Alle avgifter har imidlertid fordelingseffekter og virkning for

konkurransesevnen til de avgiftsbelagte sektorer og bedrifter. Utvalget skulle vurdere alle disse hensynene helhetlig.

Landsorganisasjonen i Norge mener det er positivt å få en gjennomgang av særavgiftene, og støtter opp om Regjeringens mål fra Soria Moria-erklæringen om å ”ha en gjennomgang av særavgiftssystemet for endre særavgifter som er en ulempe for norske produksjonsarbeidsplasser, blant annet i konkurranse mot import”.

LO konstaterer at utvalgsflertallet i flere av sine forslag ser ut til å ha mistet dette perspektivet av synet. LO støtter derfor opp om de særmerknader som omhandler dette aspektet der LOs representant har deltatt i ulike mindretall.

LO ser at det for noen særavgifter er naturlig å avgiftsbelegge alle virksomheter likt. Dette må likevel ikke bli et ufravikelig prinsipp, men veies opp mot andre viktige samfunnspolitiske og næringspolitiske mål. Det er for eksempel en helt klar hensikt bak den differensierte arbeidsgiveravgiften i Norge, nemlig å fremme bosetting og verdiskaping i distriktene. En differensiering av avgifter kan videre være helt nødvendig for å sikre at konkurransutsatte virksomheter ikke får særnorske avgifter som konkurrenter ikke har. I slike tilfeller kan en differensiering eller bruk av alternative virkemidler være mer effektive for å nå formålet.

Utvalgsflertallet undervurderer effekten av å bruke samarbeidsavtaler (såkalte frivillige avtaler) som alternativt virkemiddel til særavgifter. LO er uenig i beskrivelsen av at frivillige avtaler ikke er kostnadseffektive. Når en skal gjøre en vurdering av frivillige avtalers kostnadseffektivitet må en se det i forhold til hva som er formålet med dem. På samme måte som formålet med en avgift også bør presiseres før den evt. introduseres.

LO er ikke uenig i at effektene av miljøavtaler blir evaluert, både i forhold til faktisk utslippsreduksjon og kostnader. Dette må også gjelde for bruk av særavgifter. I en del tilfeller vil bruk av særavgifter utvilsomt være et riktig virkemiddel, men dersom evaluering viser at avgift ikke virker som forutsatt bør den både kunne avvikles, legges om eller erstattes av andre virkemidler.

Det er de samlede rammevilkårene som vil avgjøre om det er attraktivt å etablere eller videreføre virksomhet i et land. Dersom norske myndigheter ønsker å ligge i front i miljøpolitikken, bør de ordninger man etablerer også gjøre det lønnsomt for bedriftene å gå foran. LO mener derfor at skatte- og avgiftssystemet samlet bør ”premiere” villet atferd. Vårt utgangspunkt er at miljøtiltak bør innrettes slik at det blir mindre interessant å flytte ut, men desto mer interessant å ytterligere redusere utslippene.

LO deler mindretallets vurdering av at særnorske avgifter på bedrifter som konkurrerer med utenlandske bedrifter, kan bidra til at bedrifter i enkelte bransjer vil la produksjonen foregå i utlandet i fremtiden i stedet for i Norge. Dersom gapet mellom størrelsen på norske og andre lands særavgifter blir høyt, øker sannsynligheten for at virksomheter flytter produksjonen ut, gjennom bedriftsnedleggelse, og/eller ved at nye investeringer finner veien til land uten slike særlige avgifter.

Merknader til innstillingens enkeltforslag

Drivstoffavgifter og veipricing

I forhold til utvalgets anbefalinger om drivstoffavgiftene, er LO enig i at ulike former for veipricing på sikt kan være et egnet virkemiddel for prising av de kostnadene som veitrafikken medfører. Dette bør derfor utredes nærmere. LO støtter videre mindretallet i utvalgets vurderinger om å videreføre dagens avgiftsnivå for autodiesel inntil det kan innføres veipricing.

Utvalget går inn for at alternative drivstoff skal ilegges den samme drivstoffavgiften som bensin og autodiesel og at utslipp av CO₂ prises gjennom egen avgift som alternativt drivstoff ikke betaler. Som utvalget selv sier vil nye alternative drivstoff vanskelig kunne konkurrere mot de tradisjonelle drivstoffene i en introduksjonsfase. LO mener støtte til infrastruktur samt CO₂-elementet ikke vil være tilstrekkelig for å kompensere for konkurranseulempen og mener derfor at prinsippet om lik avgift må vike for å nå målet om økt bruk av alternative drivstoff. Slike drivstoff bør derfor ha en lavere avgift – i hvert fall i en introduksjons/overgangsfase.

CO₂- og NOx-avgift

LO støtter mindretallets særmerknad om CO₂-avgiften, og vil fremheve at bruk av frivillige avtaler har vært effektive for å redusere klimagassutslipp. Det er en forutsetning at treforedlingsindustrien på lik linje med andre slipper å betale halv CO₂-avgift når de blir en del av kvotehandelsregime.

CO₂-avgiften på gass bør fjernes eller reduseres sterkt. Når det er en målsetting å øke bruken av gass i en introduksjonsfase er det ulogisk å innføre en avgift på gass som vil motvirke dette formålet. En viser her til LOs høringsuttalelse til forskriftsforslaget fra Finansdepartementet tidligere i år. For øvrig vises det til argumentasjonen knyttet til alternativt drivstoff ovenfor.

En avtale mellom miljøvernmyndighetene og næringslivet er et foretrukket virkemiddel for å redusere NOx-utslippene. LO støtter at det etableres en fondsordning. En forpliktende avtale må balansere kravet om konkrete utslippsreduksjoner og hensynet til næringslivets konkurransevne.

Deponiavgift og avgift på sluttbehandling av avfall:

LO mener deponiavgiften ikke må settes ned. Det er i stedet gode grunner til å øke denne avgiften. Som mindretallet påpeker er det knyttet stor usikkerhet til risiko og ulemper ved deponier, og dette markedet fungerer heller ikke perfekt. I tillegg vil lave deponiavgifter gjøre det mer fristende å utsette investeringer i anlegg for energiutnyttelse. LO støtter videre forslaget om at et forbud mot deponi av nedbrytbart materiale kan være et hensiktsmessig virkemiddel.

Avgiften på sluttbehandling av avfall bør legges om i tråd med det som framgår i særmerknaden fra medlemmene Gjelsvik, Arff Gulseth, Hersoug, Kolstad og Randeberg. Målet må være å gjenvinne mest mulig energi fra avfallet, og derfor ha et avgiftssystem som premierer dette.

Grunnavgiften for drikkevareemballasje

LO mener at det er viktig å videreføre grunnavgiften på engangsemballasje og viser til merknaden fra medlemmene Gjelsvik, Kolstad og Randeberg. Medlemmene viser til at foreliggende utredninger ikke gir godt nok grunnlag for en avvikling.

Avgifter på energi – elektrisitet og olje

LO ser at det kan være behov for å foreta en grundigere gjennomgang og politisk vurdering av formålet med og innretningen på el-avgiften og grunnavgiften på fyringsolje. Inntil en slik gjennomgang er foretatt bør det ikke foretas endringer i dagens regime, som er tilpasset industriens behov og EUs regelverk.

Sjokolade og sukkeravgiften

LO har merket seg at et samlet utvalg går inn for fjerning av denne avgiften, som er både konkurransevridende og uhensiktsmessig. Avgiften kan erstattes av en mer generell sukkeravgift. Det bør undersøkes nærmere om sukker og kunstig søtstoff skal likestilles i avgiftsgrunnlaget, og det bør være en nedre grense, f. eks. 2- 3 pst av mengde ferdigvare før avgift slår inn. Dette vil stimulere til å utvikle produkter med lite tilsatt sukker.

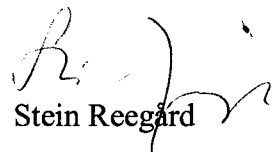
Avgift på alkohol

LO mener at avgiften på alkohol ikke må økes. Gapet til nabolandene bør heller reduseres for å minske grensehandel og smugling. En viser til merknad fra mindretallet i utvalget.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Roar Flåthen

Stein Reegård